

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR

Temel Kavramlar

İnsan: Biyo-kültürel ve sosyal bir varlıktır.

1. Biyolojik boyut: İnsanın insan olabilmesi için temel bir neden olarak görülür. Diğer varlıklardan ayıran özelliği ise düşünebilmesidir.
2. Kültürel boyut: İnsanın doğa ile etkileşimiyle oluşur.
3. Sosyal boyut: Diğer insanlar ile etkileşimi sonucu toplumsallaşma süreci ile başlar.

Temel Kavramlar

Yaşantı: İnsanın diğer insanlarla ve çevresi ile etkileşiminin insanda bıraktığı izlenimdir. İkiye ayrılır:

1. Yaşanılmış yaşantı: Bireylerin birbiriyle etkileşimi sonucunda yer alan etkinliklerin tümü.
2. Kazanılmış yaşantı: Etkileşim içinde yer alan etkinliklerden bireyde kalıcı iz bırakan ve bireyin davranışında değişim oluşturan etkinliklerdir.

Temel Kavramlar

Kültür: Doğanın yarattıklarına karşılık insanoğlunun ortaya koyduğu maddi, manevi her şeydir.

Örn: örf, adet, gelenekler, giyim, yemek, barınma vb.

* **Kültürlenme:** Belli bir toplumun alt kültürlerinden ya da farklı toplumlardan kopup gelen birey ya da grupların buluşması ve bir etkileşim süreci sonunda her iki kültürde de bulunmayan yepyeni bir senteze ulaşılmasıdır.

Örn: Köyden kente göç

* **Kültürleşme:** İnsanın başka toplumlardan öğrendikleri veya bir toplumun diğerinden aldığı, öğeler ve farklı toplumların karşılıklı olarak birbirinden etkilenmesidir. Kültürleşme, bir kültürün zorlamasına dayalı olarak gerçekleşmez. Toplumsal, ekonomik, düşünsel gelişmeler yoluyla olur. Kültürleşme ile her iki kültür ögesi de değişime uğrar.

Temel Kavramlar

* **Kültürleme:** Kültürel değerlerin bireye kazandırılması sürecidir.

Eğitim kavramından daha geniş kapsamlıdır ve doğum-ölüm arasında oluşabilir. Üç alt başlıkta toplanır:

1. **Zoraki Kültürleme:** Kültürel değerlerin bireye zorla kabul ettirilmesi sürecidir. Tek yönlüdür. Ör. Beyin yıkama, asimilasyon, propaganda
Kültür emperyalizmi, bir ülkenin kendi kültürel değerlerini ve ideolojisini başka bir ülkenin halkına benimsetmesidir.
2. **Gelişigüzel Kültürleme:** Gelişigüzel yolla kültürel değerlerin bireye kazandırılması sürecidir. Ör. Dini bilgilerin öğretilmesi, adet ve örfler
3. **Kasıtlı Kültürleme:** Kültürel değerlerin planlı ve maksatlı bir şekilde bireylere aktarılması sürecidir. Ör. Ayşe'nin dikiş nakış kursuna gitmesi

Eğitim – Kültür İliřkisi

Eğitim kasıtlı ve gelişigüzel kültürleme süreçlerinden oluşup, kültürün aktarılmasında önemli bir rol oynar. Kültürü etkileyen ve kültürden etkilenen bir yapıya sahiptir.

Eğitim – Öğrenme - Öğretme

Eğitim: Bireyde kendi yaşantıları yoluyla, kasıtlı olarak istendik yönde davranış değiştirme ya da oluşturma sürecidir.

1. Formal Eğitim: Eğitimin kasıtlı olarak okullarda yapılanına denir.

- a. Örgün Eğitim
- b. Yaygın Eğitim

2. İncormal Eğitim: Gelişigüzel bir biçimde bireyin içinde yaşadığı çevre vasıtasıyla yapılan eğitimidir.

Formal ve Informal Eğitim

1. FORMAL EĞİTİM

- Kasıtlı ve planlıdır.
- Amaçlıdır.
- Olumlu davranışlar çıkarmaya yöneliktir.
- Yer, yöntem, süre, içerik ve uygulama bellidir.
- Profesyonel eğitimcilerce gerçekleştirilir.

Örgün ve Yaygın Eğitim

Türk Milli Eğitim Sistemi örgün ve yaygın eğitim olarak iki ana yapıdan oluşmaktadır.

a. Örgün Eğitim

- Yaş grubu bellidir.
- Kademeler önkoşuldur (asamalılık).
- Milli Eğitimin temel amaçlarına goredir.
- Düzenli ve uzun surelidir

Ör. Okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim, açıköğretim, uzaktan öğretim vs.

Örgün ve Yaygın Eğitim

b. Yaygın Eğitim

- Belli bir yaş yoktur.
 - Kademe ve önkoşulluk yoktur.
 - Bireyin ilgi, istek, ve ihtiyacına göre gerçekleşir.
 - Yasam boyu yapılan bir eğitim etkinliğidir.
 - Organ eğitimi destekleyici tamamlayıcı bir rol oynayabilir.
- Or. Halk eğitimi, dershaneler, özel kurslar, hizmet içi eğitim kursları vs.

Formal ve Informal Eğitim

2. İNFORMAL EĞİTİM

- Plansız ve gelişigüzedir.
- Belli bir amacı yoktur.
- Net değildir, belli değildir.
- Olumlu ya da olumsuz davranışlar olabilir.
- Aile, arkadaş çevresi, kitle iletişim araçları, sokak vs bu ortamlarda olabilir

Temel Kavramlar

Öğrenme: Bireyin kendi yaşantısı yoluyla davranışlarında meydana gelen değişmeye denir.

Öğretme: Öğrenmeyi sağlama faaliyetidir.

Eğitim Bilimi

Çalışma konusu eğitim ve alt dalları olan bilim dalıdır.

1. Program ve öğretim
2. Ölçme ve değerlendirme
3. Yönetim
4. Rehberlik

Eğitim Programı

- konular listesi
- ders içeriği
- derslerin sıralanması
- okulda ve dışarıda öğretilen her şey vb.

Eğitim Programı

Genel anlamda, okul içi ve okul dışı etkinlikler ile öğrenci yaşantılarını planlama olarak tanımlanmaktadır.

“Öğrenene, okulda ve okul dışında planlanmış etkinlikler yolu ile sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneği.” (Demirel)

Program Geliřtirme

Eğitim programlarının hedef, içerik, öğretme-öğrenme süreci ve değerlendirme öğeleri arasındaki dinamik ilişkiler bütünüdür.

Eğitimde Planlama

Eğitim programlarının hedef, içerik, öğretme-öğrenme süreci ve değerlendirme öğeleri arasındaki dinamik ilişkiler bütünüdür.

Plan (bir öğretim terimi olarak): Belirli eğitim amaçlarına ve program hedeflerine ulaşmak için öğretim etkinliklerinden hangilerinin seçileceğini, bunların öğrencilere niçin ve nasıl yaptırılacağını, ne gibi yardımcı ve tamamlayıcı kaynak ve araçların kullanılacağını, elde edilen başarının nasıl değerlendirileceğini önceden tasarlayıp kağıt üzerinde saptamaktır.

